

Posudek diplomové práce

Veronika Bursová, *Hospodářská krize 1929-1934 a její dopad na jablonecké sklářství se zvláštním zřetelem na oblast Železnobrodská*,
Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav
hospodářských a sociálních dějin

Autorka se v předložené diplomové práci tématicky zaměřila na jedno z klíčových období moderního sklářství, a to v regionu, v němž má toto odvětví řemeslné a průmyslové výroby hluboké kořeny – jedná se o severočeskou sklářskou oblast Jablonecka a Železnobrodská.

Hospodářská krize ve třicátých letech do regionu Jablonecka a Železnobrodská hluboce zasáhla a ještě dnes se najde řada pamětníků, kteří toto období poznali tzv. „na vlastní kůži“. Autorka nástup krize a pokles výroby a s tím souvisejících ekonomických ukazatelů popsala především v prvních dvou kapitolách, kde se zaměřila na charakteristiku sklářského odvětví, věnovala se jeho specifikům, především vysoké závislosti sklářství na exportu, vysoké roztržitosti výroby i decentralizaci obchodních organizací.

Státní zásahy do chodu sklářství jsou tématem především druhé kapitoly. Autorka s použitím analýzy tehdejších právních norem přiblížila proces kartelizace sklářské výroby pod dohledem státu, což se tehdy jevilo jako jedna z cest, jak sklářskou výrobu regulovat a zamezit nežádoucímu tvrdému konkurenčnímu boji s důsledky ve snižujících se cenách, kvalitě a z toho plynoucích zisků.

Neméně důležitou stránkou a tedy sociálními vztahy a podmínkami se autorka zabývala ve dvou na sobě navazujících kapitolách – třetí a čtvrté. Ve třetí kapitole přehledně přiblížila hlavní typy výroby a rafinace skla spolu s lidským prvkem tedy zaměstnanci a jejich zaměstnavateli. Z textu jasně vyplývá, že stát si musel být vědom pozice regulátora, což se odrazilo například v zákonných ustanoveních o délce pracovní doby, pracovních a mzdových podmínkách při domácí práci, sociálním a zdravotním pojištění apod. Velmi zajímavá je kapitola čtvrtá, ve které autorka analyzovala sociální podmínky výrobců a rafinérů, především však sklářských dělníků, o jejichž neutěšeném stavu referovaly pravidelně živnostenské referáty v Liberci. Jeden z pokusů, jak změnit neradostný stav panující v době krize v tzv. jabloneckém průmyslu, vytvořil sklář Josef Čepelík z Tatobit. Jeho návrh, který směřoval k Ministerstvu průmyslu, obchodu a živností, diplomantka podrobně specifikovala v páté kapitole. Závěrečnou kapitolu věnovala autorka sklářské škole v Železném Brodě – jejímu vzniku, fungování i změnám, které v ní proběhly ve dvacátých a třicátých letech minulého

století. Předmětem se stala adaptace školy na podmínky, které přinesla velké hospodářská krize, i hledání cest, jak napomoci z krize ven.

Na závěr je nutné ocenit zpracování tématu, jež se autorka snažila podat multidisciplinárně. Práce je vhodně členěná, doplněná řadou obrazových příloh a několika tabulkami. Autorce bych neudělil žádnou zásadní výtku, zřejmě bych přivítal přehledné grafické znázornění u statistických hodnot ve formě grafu či diagramu a snad i relativní hodnoty (např. při stanovení poklesů výroby). Práce je velmi kvalitní a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 9. 9. 2012

PhDr. Jiří Bareš, PhD.